

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Олександр ПОПОВ

« 29 » серпня 2025 р.

**СИЛАБУС *ОБОВ'ЯЗКОВОЇ*
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Стратегічне планування сталого розвитку

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 051 Економіка

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Економіка підприємства

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник: Ковальчук В.Г., професор, д.н. з держ. упр., проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління (№ 601)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 601
д.н. з держ. упр., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В.Г. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського самоврядування від факультету № 6

(підпис)

Ярослава ЧЕРНА
(м'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Ковальчук Вероніка Геннадіївна

Посада: професор

Науковий ступінь: д.н. з держ. упр.

Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:
Управління персоналом в публічній сфері; Комунікації в публічному управлінні; Публічне управління; Стратегічне управління

Напрями наукових досліджень:
управління соціально-економічним розвитком регіонів, антикризовий менеджмент, управління персоналом, комунікації в публічному управлінні

Контактна інформація: e-mail
v.kovalchuk@khai.edu,
тел.+380501307122

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	четвертий
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<i>денна</i> : 3,5 кредити ЄКТС /105 годин (40 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 65); <i>заочна</i> : 3,5 кредити ЄКТС / 105 годин (8 аудиторних, з яких: лекції – 2, практичні – 6; СРЗ – 97)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит.
Пререквізити	Економіка підприємництва, Розвиток економічного та управлінського світогляду, Вступ до фаху, Мікро- та макроекономіка
Кореквізити	Дата-аналітика в економіці, Політика європейської інтеграції, Регіональна економіка, Стратегія підприємства, Інновації та цифрова трансформація
Постреквізити	Аналітичне обґрунтування бізнес-рішень та управління ризиками, Діагностика та прогнозування економічного розвитку, Конкурентоспроможність та стратегічні переваги, Антикризове управління, Цифрові інструменти економіки та публічного управління

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне планування сталого розвитку» є набуття студентами знань щодо сутності стратегічного планування, практичних навичок використання методики стратегічного аналізу, розроблення стратегій діяльності і засобів їх реалізації організаціями різних форм власності і масштабів діяльності, вміння використовувати необхідний інструментарій стратегічного менеджменту в конкретній ситуації при розробленні управлінських рішень.

Завдання

- засвоєння методології та методів стратегічного менеджменту;
- отримання знань та практичних навичок аналізу, оцінки взаємозв'язку між ринковим попитом, діяльністю конкурентів, якістю їх продукції, з одного боку, та потребами і можливостями своєї компанії, її потреби клієнтів, з іншого боку;
- формування навичок моделювання ситуації; засвоєння методів розроблення стратегії на різних рівнях управління організаціями (підприємствами);
- вивчення зарубіжного досвіду стратегічного менеджменту, досягнення кращих зарубіжних корпорацій у виробленні і реалізації різних варіантів стратегій;
- засвоєння сучасного інструментарію розроблення і впровадження стратегій діяльності на усіх рівнях управління;
- аналіз і оцінювання передового зарубіжного досвіду та адаптація його до умов господарювання в Україні;
- виконання розрахунків, пов'язаних з аналізом, оцінкою та обґрунтуванням конкретних управлінських рішень.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- бути критичним і самокритичним;
- до адаптації та дії в новій ситуації;
- працювати в команді;
- планувати та управляти часом;
- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкуватися іноземною мовою;
- мати навички міжособистісної взаємодії;
- спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв’язання конфліктів;
- забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;
- використовувати систему електронного документообігу;
- здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;
- розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- впроваджувати інноваційні технології;
- у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та управління.

Програмні результати навчання (РН):

- використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;
- розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

4.Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти стратегічного планування і нормативні принципи його застосування в Україні

Тема 1. Сутність стратегічного планування і взаємозв'язок з іншими сферами публічного управління

Питання для розгляду

- Стратегія як абстрактна форма діяльності; ототожнення стратегії і стратегічного плану; стратегія як процес.
- Етапи розвитку стратегічного планування
- Алгоритм процесу стратегічного планування
- Методи стратегічного планування

Питання для практичних занять

Визначення стратегічного планування для потреб регіону чи територіальної громади: процес планування діяльності органів місцевого самоврядування, що включає в себе визначення головної мети діяльності місцевих органів влади на довгострокову перспективу, основних цілей, а також методи їх досягнення.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Роль стратегічного планування у сучасному публічному управлінні. Об'єктивні і суб'єктивні труднощі у запровадженні стратегічного планування.

Тема 2. Система стратегічного планування в Україні

Питання для розгляду

- Складові системи стратегічного планування
- Функціональна організаційна структура управління та її характеристики
- Організаційна дивізіональна структура, орієнтована на споживача
- Регіональна дивізіональна структура
- Проектна організаційна структура
- Матрична організаційна структура

Питання для практичних занять

Загальнодержавні правові акти, що стосуються стратегічного планування в Україні. Довготермінові, середньотермінові і короткотермінові прогнози і програмні документи.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Проблема неузгодженості змісту нормативних актів, які регламентують процес стратегічного планування в Україні.

Тема 3. Основні етапи стратегічного планування

Питання для розгляду

- Сутність та завдання стратегічного аналізу середовища
- Аналіз можливостей і загроз
- SWOT-аналіз
- STEP-аналіз та PEST-аналіз

Питання для практичних занять

Концептуально-орієнтований етап стратегічного планування. Формування бачення, цілі, мети. Проблемно-орієнтований етап стратегічного планування. Опрацювання пріоритетних проблем, що підлягають вирішенню з метою реалізації стратегії. Проектно-орієнтований етап стратегічного планування. Планування дій щодо реалізації стратегічних цілей і вирішення проблем. Розробка оперативних програм і планів дій.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Процесуальні фази стратегічного планування. Основні етапи розробки стратегічного плану: 1. ініціація; 2. створення організаційних структур; 3. SWOT-аналіз; 4. визначення місії, цілей і завдань; 5. планування; 6. реалізація плану; 7. моніторинг і оцінка.

Тема 4. Залучення громадськості до стратегічного планування

Питання для розгляду

- Загальна сутність пріоритетів стратегічного розвитку
- Система пріоритетів в стратегічному плануванні та характеристика її рівнів

Питання для практичних занять

Участь та аналіз зацікавлених сторін у стратегічному плануванні. Залучення обласних, районних, міських й сільських органів влади та самоврядування, бізнесу та широких кіл громадськості, зокрема наукові та освітні заклади, неурядові організації тощо.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Три категорії зацікавлених сторін. способів залучення зацікавлених сторін відповідно до преференцій, висловлених їх представниками, а також залежно від рівня їх адаптованості до сучасних методологій планування та оволодіння інформаційними технологіями. складання списку всіх зацікавлених взяти участь.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

Змістовний модуль 2. Стратегічне планування сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях

Тема 5. Формування нової системи планування сталого розвитку регіонів

Питання для розгляду

- Поняття та сутність стратегічного плану
- Етапи виконання стратегічного плану
- Моніторинг реалізації стратегії
- Етапи здійснення моніторингу реалізації стратегії

Питання для практичних занять

Основи державної політики регіонального розвитку. Місце та роль стратегій розвитку регіону в національній системі документів щодо планування просторового розвитку.

Етапи стратегічного планування розвитку регіону ***Самостійна робота здобувача освіти:*** *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Часові рамки стратегії. Участь зацікавлених сторін у стратегічному плануванні.

Тема 6. Етапи розробки та реалізації стратегічного плану сталого розвитку регіону

Питання для розгляду

- Система планування територіального розвитку в Україні та її складові
- Характеристика державної стратегії регіонального розвитку
- Принципи сучасної політики регіонального розвитку в Україні
- Стратегічні завдання державної політики регіонального розвитку України
- Інструменти реалізації стратегії регіонального розвитку
- Методологічні засади розробки стратегій регіонального розвитку
- Стратегічний план регіонального розвитку

Питання для практичних занять

Першочергові цілі та оперативні завдання розвитку громад. Методи визначення першочергових цілей розвитку громади. SWOT-аналіз. Врахування зовнішніх умов. Визначення оперативних завдань розвитку міста. Механізми реалізації Стратегії. Нормативно-правове забезпечення. Фінансове забезпечення. Інституційне забезпечення. Інформаційне забезпечення. Наукове та проектне забезпечення. Порядок розроблення, обговорення і затвердження стратегії.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань*

Врахування принципів сталого місцевого розвитку. Міжнародні документи щодо місцевого розвитку. Принципи доброго демократичного врядування Ради Європи. Чинники успішності стратегічного планування місцевого розвитку. Завдання сталого розвитку у сферах управління, економіки, довкілля, соціального розвитку.

Тема 7. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану

Питання для розгляду

– Сутність стратегічного планування. Підходи до організації стратегічного планування

– Структура стратегічного плану розвитку

Питання для практичних занять

Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні. Роль моніторингу в процесі розробки та реалізації місцевих програм. Організація моніторингу та оцінювання. Індикатори моніторингу, класифікація, вимоги, індекси розвитку. Визначення індикаторів моніторингу для різних рівнів системи цілей.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань*

Розробка системи моніторингу реалізації Стратегії. Підготовка таблиці індикаторів для подальшого моніторингу. Підготовка проекту стратегії сталого розвитку регіону на основі попередніх напрацювань.

Тема 8. Розгляд успішних практик формування та реалізації стратегічних планів в Україні

Питання для розгляду

– Стратегію сталого розвитку України до 2030 року

– Вітчизняна практика розробки та реалізації стратегій розвитку територій

Питання для практичних занять

Всеукраїнська мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку. Інновації та кращі практики місцевого самоврядування. Успішна реалізація міжнародних проектів та фондів. Муніципальна програма врядування та сталого розвитку - залучення громадян до управління, до прийняття рішень а місцевому рівні на користь громади. Проект ЄС/ ПРООН “Місцевий розвиток орієнтований на громаду”. Налагодження співробітництва між громадами, владою та бізнесом за допомогою неурядових міжнародних організацій.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань*

Ресурсний центр зі сталого місцевого розвитку - платформа обміну досвідом допомоги громадам знаходити однодумців і кваліфікованих радників.

Модульний контроль 2

Форма занять: *написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

5.Контрольна робота

Контрольна робота передбачена навчальним планом і передбачає написання та презентацію студентом творчої роботи, спрямованої на розкриття

З питань з наведеного нижче переліку. Вибір питань студент узгоджує з викладачем на початку семестру. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і практичних занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування студентом питань відповідно до обраної тематики. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації. У якості творчої (контрольної) роботи може бути написання та публікація тез доповідей відповідного спрямування на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях.

Контрольна робота повинна бути підготовлена студентом індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час її захисту та відповідей на поставлені запитання.

Контрольна робота має висвітлювати:

- основні теоретичні положення за обраною темою;
- практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;
- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;
- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Контрольна робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш контрольної роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; питання роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання контрольної роботи. За титульним аркушем слідує план контрольної роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг контрольної роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок. Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. M] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а M – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в контрольній роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У контрольній роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

Перелік питань для виконання контрольної роботи

1. Прогнозування як форма планування соціально-економічного розвитку.
2. Національні проекти як основа для здійснення економічних реформ в Україні.
3. Система програмування соціально-економічного розвитку.
4. Поняття і особливості регіонального планування.
5. Необхідність розроблення стратегій в сучасних органах виконавчої влади.
6. Сутність стратегічного планування.
7. Регіональне планування в сучасних розвинутих країнах: спектр повноважень, сутність регіональних стратегій розвитку в Україні.
8. Експертний підхід до написання стратегії як оптимальний на сьогодні для України.
9. Державна стратегія: сутність, функції та особливості побудови.
10. Стратегія соціально-економічного розвитку Харківської області.
11. Еволюція впровадження стратегічного планування в Україні.
12. Досвід зарубіжних країн щодо впровадження стратегічного планування.
13. Формування стратегій на міжнародному рівні.
14. Механізм розробки та затвердження державних цільових програм.
15. Основні програмні міжнародні документи щодо розв'язання глобальних проблем.
16. Стадії розробки та виконання державних цільових програм.
17. Місце та значення державно-приватного партнерства в досягненні стратегічних цілей розвитку.
18. Зв'язок між економічною стратегією та економічною політикою.
19. Організація проектів державно-приватного партнерства з боку місцевих органів влади.
20. Система державного стратегічного планування в Україні.
21. Принципи політики національної безпеки України та загрози її реалізації.
22. Методологія стратегічного планування діяльності ЦОВВ.
23. Регіональне стратегічне планування в Україні.
24. Стратегічні цілі (напрями) та поетапний план дій щодо соціально-економічного розвитку регіону.
25. Принципи політики національної безпеки України та загрози її реалізації

6. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється

через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Тренінги, Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8.Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	6	0... 6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...6	4	0... 24
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	6	0... 6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...6	4	0...24
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Контрольна робота	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати знання і уміння для забезпечення програмних результатів навчання. Виконати та здати контрольну роботу. Написати дві модульні роботи Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо знати нормативно-правові засади планування розвитку регіону, в тому числі із залученням громад, роль стратегії у системі планувальних документів територіального розвитку, її взаємозв'язок з просторовим плануванням, підходи до вертикальної та горизонтальної координації планувальних документів, базові поняття

стратегічного планування та методичні підходи до формування місцевих стратегій розвитку.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо стратегічного планування в Україні. Виконати та здати контрольну роботу. Написати дві модульні роботи. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи. Вміти застосовувати конкретні методики оцінки поточної ситуації, в тому числі інструменти SWOT аналізу; розробляти бачення розвитку території із залученням громадськості, визначати стратегічні пріоритети, оперативні цілі та завдання; розробляти плани впровадження стратегій сталого розвитку регіону на основі проектування, розробляти систему моніторингу реалізації стратегій.

10. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>)

11.Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: [Електроний каталог - Науково-технічна бібліотека ХАІ](#)

• Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4943>

12.Рекомендована література

Основна

1. Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України” від 23 березня 2000 р. № 1602-III // ВВР України. – 2000. – № 25. – С. 195
2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>. – Назва з екрана.
3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>. – Назва з екрана.
4. Про схвалення Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки та Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки / ріш. сес. від 27.02.2020 № 1196-УІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>
5. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с.
6. Берданова О., Вакуленко В., Валентюк І.В., Ткачук А.Ф. Стратегічне планування розвитку ОТГ. Навчальний посібник / [Берданова О., Вакуленко В., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф.] – К. : . – 2017. – 116 с.
7. Вороніна А.В. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. / А. В. Вороніна, А. Ю. Берьозкіна ; Дніпров. держ. техн. ун-т (ДДТУ). – Кам'янське : ДДТУ, 2017. – 417 с.
8. Державна економічна політика регіонального розвитку [Текст] : навч. посіб. за заг. ред. проф. М.А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. – Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с. С. 131-148.
9. Кушлик О.Ю. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. / О. Ю. Кушлик, Г. С. Степанюк ; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу, Каф. менеджменту і адміністрування. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 235с.
10. Стратегічне управління [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 236 с.

Додаткова

1. Ковальчук В.Г. Методологічні засади вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком. Науковий вісник Академії муніципального управління : збірник наукових праць, серія «Управління», випуск 1. – К. : Академія муніципального управління. 2015. – С. 202-209.
2. Ковальчук В.Г. Нормативно-правові засади стратегічного планування на регіональному рівні. Формування регіональних стратегій розвитку в Україні. Українська практика розробки та реалізації стратегій розвитку територій / Латинін М.А., Майстро С.В., Статівка Н.В. та ін.. // Державна економічна політика регіонального розвитку [Текст] : монографія // за заг. ред. д.держ.упр.,проф. М. А. Латиніна. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2017 – 420 с. – С. 214-271.
3. Ковальчук В.Г. Удосконалення вітчизняного досвіду з формування та реалізації регіональних стратегій розвитку. Вісник Національного університету цивільного захисту України : збірник наукових праць. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2017. – Вип. 2 (7). – (Серія «Державне управління»). – Режим доступу [http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol7\(17\)/42.pdf](http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol7(17)/42.pdf)– Назва з екрана.
4. Моделі та методи стратегічного управління в органах виконавчої влади України [Текст] : навч. посіб. / В. В. Казимир [та ін.]. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – 151 с.
5. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління [Текст] = монографія / С. А. Романюк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ : НАДУ, 2019. – 231 с.
6. Сучасні технології стратегічного управління в умовах євроінтеграції [Текст] : монографія / [І. О. Кузнецова та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Кузнецової ; Одес. нац. екон. ун-т. – Харків : ПромАрт, 2018. – 184 с.
7. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти [Текст] : [монографія] / [С. М. Серьогін та ін. ; за ред. С. М. Серьогіна] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 275 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Харківської обласної військової адміністрації. – Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Центру політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>